

ת"פ 29272/08/19 - מדינת ישראל נגד יוסף כהן

בית משפט השלום בבאר שבע
ת"פ 29272-08-19 מדינת ישראל נ' כהן

בפני
בעניין: כבוד השופטת, סגנית הנשיא נועה חקלאי
מדינת ישראל

המאשימה

הנאשם

נגד
יוסף כהן
נוכחים:
ב"כ
- עו"ד דנה אוזן
בעצמו
ב"כ
- עו"ד יפתח לנדאו

גזר דין

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בביצוע 10 עבירות של אי הגשת דוח מע"מ במועד לפי סעיפים 117(א)(6) ו-88(א) בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן - חוק המע"מ) ולפי תקנה 23(ב)(1) לתקנות מס ערך מוסף, תשל"ו 1976.

2. על פי עובדות כתב האישום הנאשם, על אף היותו עוסק מורשה לא הגיש במועד 10 דוחות תקופתיים לרשויות מע"מ, זאת בין התאריכים 12/16-2/19. הדוחות הוגשו באיחור וחלקם לא הוגשו כלל. סכומי המס בגין הדוחות לא שולמו כלל או שולמו באופן חלקי, כך שבמועד הגשת כתב האישום חוב המס שנבע מהדוחות שהוגשו עמד על סך 52,640 ₪. במהלך ההליך המשפטי פעל הנאשם להסרת המחדל על דרך הגשת הדוחות שטרם הוגשו, אך לא שילם את חוב המס שעודכן לאחר הגשת הדוחות ועמד על סך של 77,521 ₪.

טיעוני הצדדים לעונש

3. ב"כ המאשימה הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו, למידת הפגיעה בערכים המוגנים לאור היקף העבירות, לדבריה מתחם העונש ההולם נע בין 1-3 חודשי מאסר בפועל, 2-8 חודשי מאסר מותנה, קנס כספי בשיעור שנע בין 5% ועד 10% מגובה המחדל וכן חתימה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה בעתיד. המאשימה הפנתה לאסופת פסיקה התומכת בטיעוניה.

ב"כ המאשימה ציינה כי מאז תחילת ההליך המשפטי הנאשם פעל להגשת הדוחות החסרים, אך לא שילם את החוב

הכספי. לאור מכלול הנתונים עתרה המאשימה להטיל על הנאשם 2 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, 3 חודשי מאסר מותנה, קנס בסך 7,000 ₪ והתחייבות.

4. ב"כ הנאשם טען כי העבירות בוצעו על רקע העובדה שהנאשם נקלע לחסרון כיס לאחר שבנו הסתבך עם עבריינים בשוק האפור ונקלע לחובות עתק, ועל מנת לחלץ את בנו הוא מכר אחת בית המשפחה ונותר "עירום ועריה". לדבריו, הנאשם גמלאי צה"ל, חשמלאי במקצועו, אדם נורמטיבי לחלוטין, נעדר הסתבכויות בפלילים, בן 68 אב ל- 5 ילדים, מתקיים מגמלה צנועה ומביטוח לאומי. ב"כ הנאשם הפנה לאסופת פסיקה מטעמו. הגם שלא ציין מהו מתחם העונש ההולם לשיטתו, עתר לסטיה לקולה מהמתחם ולהטלת עונשים בדמות של"צ, מאסר מותנה וקנס נמוך.

5. הנאשם בדבריו האחרונים, ציין כי נקלע למצב בשל הסתבכות בנו והיום נותר חסר כל.

דין והכרעה

עונש אחד לכל העבירות

6. הגם שהנאשם נותן את הדין בגין ריבוי עבירות ואין מניעה לגזור ענישה במצטבר בגין כל דוח, [רע"פ 5953/08 עתאמלה נ' מדינת ישראל (22.10.08)] הרי המאשימה בטיעוניה עתרה למתחם עונש הולם אחד לכל העבירות שבכתב האישום.

לאור כל האמור, בהתאם להוראת סעיף 40(א) לחוק העונשין התשל"ז 1977, בשים לב שהעבירות בוצעו בסמיכות זמנים, כולן על רקע מצוקה כלכלית אליה נקלע הנאשם במסגרת ניהול עסקו, בשים לב לפסיקה הנוהגת ולעמדת הצדדים, יקבע מתחם עונש הולם אחד הכולל את כל העבירות המפורטות בכתב האישום.

מתחם העונש ההולם

7. **הערכים המוגנים** שנפגעו בעבירות שביצע הנאשם הם: שמירה על יציבות המשק והקופה הציבורית. מערכת המס מיועדת לאפשר לממשלה לפעול לקיום צרכי החינוך, הבריאות, הרווחה, הביטחון, לקידום ערכים חברתיים ראויים ועוד. פגיעה בדיווח במועד ובתשלום המס גוררת פגיעה בכיסו של כל אזרח ואזרח, במחסור בשירותים ציבוריים, פגיעה בערך השוויון בחלוקת נטל המס, פגיעה בסולידריות החברתית, פגיעה ביכולתה של רשות המס לקבל המידע הדרוש לה לצורך גביית מס אמת, ולבצע את מלאכת גביית המס והפיקוח על הגביה.

בית המשפט העליון בשורה ארוכה של פסקי דין עמד על החומרה שבעבריינות המס ועל החשיבות בענישה אשר תתן משקל בכורה לשיקולי הגמול וההרתעה, ותעדיפם על פני נסיבות אישיות, על מנת שלא להביא לכרסום במוטיבציה של כלל משלמי המסים למלא חובתם.

ראו למשל ברע"פ 512/04 אבו עביד נ' מדינת ישראל (15.4.2004):

"עבריינות המס בכללה, אינה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צרכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס..."

ראו גם רע"פ 9004/18 מאיר יצחקי נ' מדינת ישראל (31.12.2018):

"בית משפט זה חזר ועמד על חומרתה של עבריינות המס, אשר נובעת מפגיעתה הקשה במשק, בכלכלה ובמגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, כמו גם מהקושי הרב שבחשיפתה. נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה זו ביטוי ממשי במסגרת גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל."

ראו גם רע"פ 5823/09 באשיתי נ' מדינת ישראל (17.8.2009); רע"פ 3137/04 חג'ג' נ' מדינת ישראל (18.4.2004); רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.13); רע"פ 1688/14 כץ נ' מדינת ישראל (9.3.14); רע"פ 3385/13 דימיטשטין נ' מדינת ישראל (29.5.13); רע"פ 7964/13 רובינשטיין נ' מדינת ישראל (31.12.13); רע"פ 7790/13 חיים נ' מדינת ישראל (20.11.13); רע"פ 1717/14 ליזרוביץ נ' מדינת ישראל (30.3.2014) רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל (10.07.12); רע"פ 3857/13 יצחקיאן נ' מדינת ישראל (30.07.2013) ורבים אחרים.

לעניין חומרת העבירה של אי הגשת דוחות מע"מ במועד ראו דברי בית המשפט העליון ברע"פ 1875/98 אורן בנגב - מתכות בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל (7.9.20):

"אי-הגשת דוחות במועד משמעותה שימוש פרטי בכספי הציבור. אי-רישום במועד משמעותו אי-תשלום מס וכן ניכוי שלא כדין של מס תשומות על חשבון הציבור. אי-דיווח במועד ואי-רישום במועד הם גם אמצעים להשתמטות ממס. לאור כל זאת בולט האופי השלילי שבהתנהגות שמהווה את העבירות. העונש בצדן - שנת מאסר - אינו קל כלל ועיקר, ויש בו כדי להשליך על אפיון כעבירות של מחשבה פלילית".

ראו דברי בית המשפט המחוזי בבאר שבע בעפ"ג (באר שבע) 23647-05-19 שקאר גאבר נ' מדינת ישראל (25.9.19):

"הדיווח הסדיר של העוסק לרשויות המס הוא הבסיס לקיום מערכת גבייה אפקטיבית ושוויונית. בנקודת הזמן של הדיווח אין לרשויות המס אפשרות לדעת מעצמן על העסקאות שהעוסק ביצע ועל המס המתחייב מהן, והן נסמכות על הדיווחים של העוסקים. מטבע הדברים לא ניתן לבקר את דיווחי כל העוסקים או אפילו חלק משמעותי מהם, ואין מנוס מלסמוך על האזרח שידווח דיווחי אמת על עסקאותיו. על מנת לא לתלות את אמיתות הדיווחים רק ברצונם הטוב של העוסקים, המערכת מקיימת בקורות שונות על הדיווחים ומפעילה סנקציות כלפי מי שנמצא שלא

דיווח על מלוא עסקאותיו.

מס הערך המוסף שונה במהותו ממס ההכנסה, שכן, הוא איננו נגזרת של הרווח העסקי ובקשר אליו העוסק משמש כמעין דוור שתפקידו לקבל את סכום המס מאחרים ולהעבירו לשלטונות. כאשר עוסק מקבל את המס מאחרים ואינו מעביר אותו לשלטונות, הוא משאיר בידו שלא כדין כספים שנועדו למדינה, ויש לראות בו כמי ששולח את ידו בכספים לא לו. נוכח איפיונים אלה, הצורך בהטלת עונשים מרתיעים על מי שלא מדווח לשלטונות המס על עסקאותיו, ברור מאליו. כמובן שהעונש הקונקרטי מושפע משלל נתונים רלוונטים, ובמיוחד ממספר הדוחות שלא הוגשו, ההיקף הכספי שלהם והשאלה האם הנאשם תיקן את מחדליו."

8. **מידת הפגיעה בערכים המוגנים** אינה ברף מאוד גבוה בשים לב להיקף הפגיעה בקופה הציבורית.

9. **באשר לנסיבות ביצוע העבירות** נתתי דעתי לכך שהנאשם איחר בהגשת 10 דוחות, (איחור הנע בין 4 ימים ועד למעלה משנה וחצי), נתתי דעתי לכך שהיקף הפגיעה בקופה הציבורית עמד על 77,521 ש"ח ₪.

נתתי דעתי לכך שהעבירות בוצעו ללא תחכום, ללא אינדיקציה לתכנון מוקדם או לכוונה לחמוק מתשלום.

נתתי דעתי לדברי הנאשם לפיהם נקלע למצוקה כלכלית עקב הצורך לסייע לבנו אשר הסתבך בחובות בשוק האפור.

בית המשפט העליון קבע לא אחת כי אין זכות לעכב כספי מס גם על רקע קשיים כלכליים.

ראו למשל ברע"פ 4844/00 **ברקאי נ' מדינת ישראל** (9.12.2001):

העבירות על סעיף 117(א)(14) לחוק מס ערך מוסף ועל סעיף 219 לפקודה הן עבירות שנקבעו על-מנת להגן על רכוש הציבור מפני עיכוב שלא כדין של כספים המגיעים לציבור... גם כאשר עיכוב הכספים מוסבר בקיומם של קשיים כלכליים, ואף אם העיכוב נעשה רק מתוך שאיפה לדחות במעט את מועד העברת הכספים, עדיין מתעורר חשש שבנסיבות מסוימות לא יוכלו רשויות המס לקבל כספים אלו כלל אם הפרט ייקלע למצב של חדלות-פירעון, כפי שגם אירע במקרה שבפנינו [...] יוצא אפוא כי על-פי תכליתם, האיסורים הפליליים על הימנעות מהעברת מסים שנגבו משתרעים גם על מצבים שבהם לפרט עומדת אך ברירה בין עיכוב כספי המסים בידיו לבין התמוטטותו הכלכלית. שכן, לפרט אין זכות לבסס את המשך פעילותו העסקית על כספים שאינם שייכים לו."

ראו גם רע"פ 6167/11 **ספקיוריטי המוקד המרכזי בע"מ נ' מדינת ישראל** (19.2.12).

10. עיון בפסיקה הנוהגת במקרים דומים, מעלה כי העונשים המוטלים על נאשמים נעים ממאסרים מותנים ועד למספר חודשי מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריה וקנסות הנעים בין אלפי שקלים לעשרות אלפי שקלים. במקרים בהם סכומי המס אינם מאוד גבוהים והמחדלים הוסרו מסתפקים בתי המשפט לא אחת בענישה צופה פני עתיד, לעומת זאת, כאשר עסקינן בריבוי עבירות ובהיקף משמעותי, וכאשר המחדלים לא הוסרו, הענישה הרווחת היא מאסר בפועל, לריצוי מאחורי סורג ובריה ובמקרים הקלים יותר, מאסר לריצוי בעבודות שירות. אך קיימים גם מקרים, בהם בתי המשפט מסתפקים בענישה צופה פני עתיד, גם מקום בו המחדל לא הוסר. ראו למשל:

- עפ"ג (באר שבע) 57272-02-17 **סבינה בורקס נ' מדינת ישראל** (9.4.17). המערערת הורשעה בביצוע 12 עבירות של אי הגשת דוחות תקופתיים במועד. סכום המס הנובע מדוחות אלו עמד על 90,000 ₪. המערערת לא הסירה את המחדל. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 1-6 חודשי מאסר וענישה נלווית וגזר על המערערת 45 ימי מאסר לריצוי בעבודות שירות, קנס בסך 5000 ₪ וענישה נלווית. בית המשפט המחוזי ביטל את המאסר ובמקומם הטיל 140 שעות של"צ, זאת בין היתר בשל השיהוי בהגשת כתב האישום, העובדה שגובה המחדל עליו נשען גזר הדין שונה מהותית לחומרה מגובה המחדל שבכתב האישום ולאור נסיבותיה האישיות של המערערת.
- עפ"ג (מרכז) 37359-08-13 **מדינת ישראל נ' דני ארוב** (28.1.14) 5 דוחות שלא הוגשו במועד. סכום המחדל 65,129 ₪. המחדל לא הוסר. נקבע מתחם ממאסר מותנה ועד 7 חודשי מאסר וקנס הנע בין 3,000 ₪ ל- 20,000 ₪. בית משפט קמא גזר על המשיב מאסר מותנה בן 5 חודשים, קנס בסך 8000 ₪ והתחייבות בסך 15,000 ₪. ערעור המדינה נדחה.
- ת"פ (ת"א) 25376-09-18 **מדינת ישראל נ' פרח פייר** (13.6.21). 4 דוחות שלא הוגשו במועד על רקע קריסה כלכלית. סכום המחדל 78,558 ₪. המחדל לא הוסר. נקבע מתחם ממאסר מותנה ועד 9 חודשי מאסר. נדון למאסר מותנה, קנס בסך 5000 ₪ וענישה נלווית.
- ת"פ (נצרת) 66587-03-19 **מדינת ישראל נ' חוג'יראת ואח'** (25.5.21). 13 דוחות שלא הוגשו במועד. סכום המחדל 37,500 ₪. המס שולם במלואו. נקבע מתחם ממאסר מותנה ועד 10 חודשי מאסר. נגזרו מאסר מותנה וקנס בסך 9000 ₪.
- ת"פ (באר שבע) 51591-06-19 **מדינת ישראל נ' בן מחמד הניה** (24.12.19). 12 דוחות שלא הוגשו במועד ועבירות נוספות. סכום המחדל 130,000 ₪. המחדל הוסר - המס שולם. נקבע מתחם ממאסר מותנה ועד 6 ח' מאסר וקנס בשיעור של 5%-10% מסכום המחדל. נדון למאסר מותנה וקנס בסך 6000 ₪.
- ת"פ (תל אביב) 50808-10-18 **מדינת ישראל נ' אזולאי** (28.5.19). 5 דוחות שלא הוגשו במועד ו- 3 דוחות שהוגשו במועד אך לא שולם המס. סכום המחדל 65,184 ₪. המחדל לא הוסר. נקבע מתחם ממאסר מותנה ועד 7 ח' מאסר וקנס בשיעור של 5%-10% מסכום המחדל. נדון למאסר מותנה של 6 חודשים למשך 3 שנים וקנס בסך 5,500 ₪ והתחייבות.
- ת"פ (ת"א) 32646-03-16 **מע"מ תל אביב נ' מסעדת סלעים בע"מ** (30.4.18). 13 דוחות שלא הוגשו במועד. סכום המחדל 135,788 ₪ (היתה מחלוקת ביחס לגובה המחדל בשל תשומות שלא הוכרו לניכוי) המחדל לא הוסר. נקבע מתחם ממאסר מותנה ועד ח' מאסר לכל דוח שהוגש באיחור ולא שולם סכום המס ומאסר מותנה עד 5 ח' מאסר לדוח שהוגש באיחור ושולם במלואו. ביחס לקנס נקבע מתחם בין אלפי שקלים ועד 18,000 ₪. נדון ל-4 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, קנס בסך 6000 ₪ וענישה נלווית.

· ת"פ (רחובות) 67587-03-19 מדינת ישראל נ' דוד ומאיה אחזקות בע"מ ואח' (19.5.20)

9 דוחות שלא הוגשו במועד ועבירות נוספות. סכום המחדל 104,950 ₪. נקבע מתחם מאסר מותנה ועד 7 ח' מאסר וקנס בין 1,000 ₪ ל- 10,000 ₪. המחדל לא הוסר. נדון למאסר מותנה בן 3 חודשים, צו מבחן, צו של"צ בהיקף 150 שעות, קנס בסך 2000 ₪ והתחייבות בסך 2000 ₪.

11. באשר לגובה הקנס. עסקינן בעבירות אשר נעברו ממניע כלכלי וישנה חשיבות לענישה כלכלית מרתיעה. גובה הקנס מושפע מהיקף העבירות. עם זאת, ובהתאם להוראת סעיף 40 ח לחוק העונשין, בקביעת מתחם הקנס ההולם יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם.

12. לאור כל האמור אני קובעת כי מתחם העונש ההולם לכלל העבירות בנסיבות שבפני נע ממאסר מותנה ועד 3 חודשי מאסר, קנס הנע בין 1,000 - 7,700 ₪ וענישה נלווית.

שיקולים בגזירת עונשו של הנאשם

13. בעניינו של הנאשם אין הצדקה לחרוג לחומרה או לקולה ממתחם העונש ההולם, גם לא משיקולי שיקום.

14. בבואי לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם לקחתי בחשבון את הנתונים שלהלן:

· זקפתי לזכותו של הנאשם את העובדה שבחר לקחת אחריות ולהודות במיוחס לו בהזדמנות ראשונה.

· זקפתי לזכותו את היותו נעדר הרשעות קודמות בתחום המס.

· זקפתי לזכותו את העובדה שפעל להסרת המחדל בכל הנוגע להגשת הדוחות החסרים, הגם שלא הסיר את המחדל בכל הנוגע לתשלום המס.

· נתתי דעתי לדברי הנאשם כי לא הסיר את המחדל ולא שילם את הקנס עקבו מצבו הכלכלי והמצוקה אליה נקלע.

· לקחתי בחשבון את השפעת העונש על הנאשם ומשפחתו, את נסיבותיו האישיות כפי שפורטו על ידי הנאשם ובא כוחו. את מצבו המשפחתי, הכלכלי והרפואי, את גילו.

15. לאור מכלול נתוניו של הנאשם מצאתי לגזור את עונשו של הנאשם בסמוך לרף התחתון של המתחם בכל הנוגע

לרכיב המאסר, אך ברף העליון בכל הנוגע לרכיב הקנס, ובלווית מאסר מותנה מרתיע.

עונשו של הנאשם

16. סיכומו של דבר, מצאתי לנכון ולמידתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים.

א. מאסר בן 4 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מהיום לבל יעבור הנאשם כל עבירה לפי חוק מע"מ.

ב. קנס בסך של 7,700 שח או 20 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב- 15 תשלומים חודשיים רצופים ושווים. תשלום ראשון לא יאוחר מיום 1.3.22 .

ג. הנאשם יתחייב בפני על סך של 15,000 ₪ וזאת לבל יעבור עבירות על חוק המע"מ תוך 3 שנים מהיום. במידה ולא יתחייב - יאסר למשך 20 יום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בבאר שבע בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י' טבת תשפ"ב, 14 דצמבר 2021, במעמד הצדדים.